

„Miška.“

elik sneg je padel tisto leto pri nas, tako velik, da enakega ne pomnijo niti sosedov stric Martin, ki so stari že čez osemdeset let in so že nekaj videli in izkusili na svetu. Snežilo je par dni kar zaporedoma. Naša vasica tam gori pod visokim Mangartom je bila vsa zametena in zadelana s snegom. Železnica ni vozila tam doli pod vasjo, pošte nismo dobili od nikoder — bili smo, kot bi bili odrezani od vsega sveta.

Ej, nič ni bilo tedaj za naše malčke in malice. V šolo niso mogli, da, celo iz hiše ne. In naši malčki se tako vesele snega, da se morejo kepati, delati si snežene može ali se malo povaljati po mehkem snegu. Ali tiste dni so le kukali pri oknih iz zakurjenih sob in želeli vun v sneg...

In koliko so trpele uboge ptičice! V veže so letale iskat si hrane, nič se niso bale. Pa koliko so trpele divje živali, zajci, srne in koze! Iz visokih planin, kjer je njih dom, so prišle do naše vasi, iskat si živeža.

V tistih dneh so našli neko jutro Juvanov atej srno pred vežo. Revica je vsa obnemogla ležala pred hišo. Nikamor ni mogla, tako je bila utrujena in lačna. Proseče je uprla svoje bistre oči v Juvanovega ateja, ko so zjutraj stopili na prag; tako proseče jih je gledala in zaupno, kot bi bila že kdove kolikokrat pri Juvanovih. S svojim zaupnim pogledom jih je prosila hrane. In Juvanovemu ateju se je zasmilila uboga živalca, prijeli so jo in jo odpeljali v hišo.

O koliko veselja je bilo to Juvanovemu Janezku in Maksu! Kar naenkrat sta bila oba iz gorkih postelj pri ubogi srnici. Vsak jo je hotel imeti zase. Mamica pa jima je morala kar mogoče hitro pripraviti obleko.

Toda Juvanov atej so stopili v čumnato ter so prinesli v skledici mleka. Kako se ga je razveselila drobna živalca! Kar naenkrat ji je izginilo v lačnem želodčku. In srnica je s svojimi bistrimi očmi pogledala ateja, pogledala je Janezka in Maksa — mamica je odšla v vežo — kot bi se bila zahvaljevala.

„Srna ostane čez zimo pri nas,“ so rekli Juvanov atej. „Pripraviti ji je treba prostor.“

Tam zunaj v veži pod stopnicami je bil primeren kotiček. Janezek in Maks sta odhitela po mehko mrvico, atej pa so poiskali pod streho star jerbas ter so ga prinesli doli. Hitro je bila mehka posteljica za srnico pripravljena. Janezek in Maks sta pripeljala srno iz hiše ter jo položila na udobno postelj.

Nič se ni bala uboga srna, rada je odšla na svoje novo ležišče, ki so ga ji tako lepo priredili. Janezek je pa še tekel k mamici s skledico, da mu še dajo mleka za srno. Postavil ga je pred njeno ležišče.

Oj, to jima je bilo veselja tisti dan! Na ves sneg sta pozabila Janezek in Maks. Le srnico sta hodila gledat, kako lepo leži pod stopnicami. Pri našala sta ji krompirja, repe, pese in korenja. Razrezovala sta vse to ter

dajala srni. In srna jima je jemala iz rok — od začetka bolj počasi in nezaupno, ali pozneje pa rada.

Tako sta jo krmila dečka prvi, drugi, tretji dan in vse druge dni. Srna se je počasi popolnoma privadila novega domovanja. Prve dni je niso izpustili nič iz veže, ali pozneje je smela iti tudi pred vežo, okrog hiše. Atej so ji privezali okrog vrata mal zvonček — in srna je skakala po veži, prišla je v hišo in hodila je okrog hiše, kjer so odmetali sneg, ter je zvončkala s svojim drobnim zvončkom.

„No, Janezek in Maks sta tisto zimo res popolnoma pozabila na sneg tam zunaj. Nič ju niso več zanimali sneženi možje in snežena kolesa — sneženi možje z velikimi pipami so samevali zunaj na trati — Janezek in Maks sta le živela za svojo srnico. Ta je bila njiju veselje. Hvala Bogu, da jima ni bilo še treba hoditi v šolo — bila sta še premlada. Kaj bi bile pač rekle knjige; gotovo bi se bile jokale na polici, v šoli bi bili pa učitelj hudi, prav zelo hudi.

In tako je lahko bila Janezku in Maksu edina skrb: srna — od ranega jutra do pozne noči.

Pa so prišli tudi sosedovi otroci gledat srno, ko so enkrat zvedeli, ter se veselili z njo. A zvedeli so kaj hitro. Janezek se je že precej prvi dan zmuznil k sosedovim, čeprav je bil tako visok sneg, in jim je povedal:

„Srno imamo pri nas; sama je prišla; pa pod stopnicami v veži leži.“

In prišli so še drugi malčki in malice iz cele vasi — saj je šlo kot iskra od ust do ust naših otročičev:

„Pri Juvanovih imajo pa srno, pa zvonček ima!“

In tako so hodili vaški otroci gledat srno k Juvanovim in se igrali z njo.

Pa srnica se tudi bala ni več. Veselo in radostno je skakljala po veži in sobi ter pred hišo — bilo je, kot bi bila zrastle pri Juvanovih in nikdar ne tam v zelenem gozdu.

Ko sta Janezek in Maks zajtrkovala ali kosila ali večerjela, je bila srna poleg in je jedla z njima — ali bolje, dajala sta ji sama. In zvečer — preden sta šla spat — sta morala prej še srno dejati spat. Srna je bilo njiju veselje in up bila jima je vse.

In zbrali so se nekega dne otroci pri Juvanovih v hiši, in srna je bila tudi pri njih. Pa so se posvetovale bistre glavice, kako naj imenujejo srnico. Pa so se zedinile bistre glavice ter jo imenovala „Miško“.

To je bil halo in hopsasa tisti dan. Tekali so po sobi, lovili se — ali „Miška“ jih je motrila s svojimi živimi očki ter zvončkala.

In odtedaj je bil po vasi med malčki samo en glas „Juvanova Miška“, pa „Juvanova Miška“.

* * *

Pa prišla je mila pomlad v našo vasico pod visokim Mangartom. Sneg se je jel solziti od dne do dne močnejše — in nekega dne je izginil. Tam v skalnatih gorah se je še upiral gorkemu solnčecu, ali bežati je moral

tudi od ondod. Skril se je pred toplim solncem v skrite gorske kotline, kjer se je zdel varen pred žarkim solncem, da pričaka zopetne zime.

In zazelenele so trate, zazeleneli so gozdovi. Zapele so pisane ptičke po zelenih vejicah, zapele so pesmi radosti veseli pomladi.

In „Miška“ je hodila na zeleno trato, trgala malko svežo travico, skakljala venomer in hitela vsevprek. Prav nič se ni utrudila. In Janezek in Maks sta hitela za njo in jo klicala:

„Miška, Miška!“

In „Miška“ je tekala in tekala.

„Če je zašla kam dalje,“ joj, zajokala sta Janezek in Maks, oba naenkrat.

„Ata, mama, „Miška“ bo ušla, „Miška“ bo ušla!“

Ali „Miška“ ni ušla; pritekla je vsakrat nazaj k Janezku in Maksu. In Janezek in Maks sta jo božala in nagovarjala in bila vesela.

Ali zgodilo se je nekega dne — „Miška,“ se je ozrla na zelene planine, skočila je enkrat, dvakrat in kot bi pihnil — ni je bilo nikjer.

Janezek in Maks pa sta zajokala, klicala „Miško“, klicala ateja in mamico. Prišla sta atej in mamica ali „Miške“ ni hotelo biti od nikoder. Tolažila sta ju atej in mamica, da „Miška“ še pride, gotovo pride.

Pa prišla je tiha nočka — „Miške“ ni bilo. Minila je noč in minul je dan — a „Miške“ od nikoder. Janezek in Maks sta jo iskala vsepovsod okrog hiše ter jo klicala — ali vse zaman. „Miška“ ni prišla od nikoder več.

Pa so rekli atej:

„Stožilo se je „Miški“ po tihih gozdovih in zelenih planinah, k svojim sestricam je šla čez poletje, ali na zimo pa zopet pride k nam.

Potolažila sta se malko Janezek in Maks, da „Miška“ zopet pride pozimi. Ali pozabiti je nista mogla vse leto ne.

Minula je ljuba pomlad, prešlo je vroče poletje, jesen je obdarila našo vasico s svojimi zlatimi darovi — in zopet je nastopila bela zima s svojim zimskim veseljem za malčke in malice.

Janezek in Maks pa sta izgubila upanje, da „Miška“ še kdaj pride, ker je ni bilo do sedaj, čeravno je že ležal visok sneg po planinah in dolinah.

Bilo je nekega večera. Juvanovi so sedeli pri večerji. Ali kar naenkrat zazvoni pod oknom zvonček, tako milo in ljubo.

„Ata, „Miška“ „Miška“ je!“ vzklikneta oba naenkrat, Janezek in Maks.

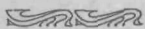
In ata vzamejo svetiljko ter gredo posvetit. In glej, komaj odprejo vežna vrata — skoči srna v vežo in hajdi naravnost v sobo. O „Miška“ je bila, „Miška“! Ni pozabila dobrotnega Juvanovega doma; vedela je, kje je bila lansko leto tako gostoljubno sprejeta, — in prišla je zopet letos, ko leži v planinah in dolinah mrzel sneg, a pri Juvanovih je doma gostoljubje.

O veselja in sreče! Janezek in Maks nista mogla nič več večerjati, dasi sta bila prej tako lačna, da sta komaj čakala večerje. Ali zdaj je bila lakota proč.

„Miška, Miška!“ sta klicala. In „Miška“ je prišla k mizi kot takrat lansko leto. Dobila je mleka celo skledico — Janezek sam je tekel ponje.

Atej pa so morali iti po jerbas pod streho; prinesli so tudi mrve, da bo mogla „Miška“ zopet spavati sladko.

In z „Miško“ je prišlo novo veselje za Janezka in Maksa in za druge naše otročiče; za vso dolgo zimo je prišlo ... *Joško Čopov.*

Zajček.

ribarjev Polde je imel zajčka. Kupil ga je pri Dragarjevih za Svibnom. Čisto bel je bil kakor mleko in se je bal.

Polde ga je dejal v hlev.

„Skači, malček!“

Zajček je skakljal pod živino in prišel je do konjev.

„Beži! Da te ne brcneta!“

Polde je zakričal, zbal se je za zajčkovo življenje.

„Beži!“

Toda zajček ni poslušal Poldeta. Tekel je vedno naprej — hop! hop! — okrog konjevih nog, postal je zopet malo in zamigal z ušesi.

„Beži!“

Zakričal je Polde. Prijel je bil zajčka in bi ga bil spravil na varno! toda tudi sam se je bal konjev.

Zajček je skakljal vedno naprej in naprej — dotaknil se je konjeve noge. Konj je dvignil nogo, ozrl se z velikimi očmi v tla in je zapazil zajčka. — „Beži!“ je prosil Polde in je šel na prag.

Trenutek pozneje je zajčalo — konj je pohodil zajčka. — Mrtev je ležal zajček na tleh; iz oči mu je curljala kri, leva noga je bila zdrobljena.

„Zajček neubogljivi!“

Polde ga je pobral in nesel v izbo.

„Mama! Mrtev!“ —

Vrgel ga je na tla; tako je ležal, zmečkan na tleh in ni se ganil.

„Nesi ga mucu!“

Polde je vstal, prijel je zajčka za ušesa in ga je nesel vunkaj.

Tiho se je pritihtapil muc, veselo so mu zrlle žarke oči.

„Vidiš?“

Dvignil je Polde zajčka v zrak in ga zazibal semintja.

„Ti diši? Kaj?“

Muc se je postavil na zadnji nogi in je zrl na mrtvega zajčka.

„Hop!“

Polde je zagnal zajčka daleč od sebe; muc je pa stekel in je imel kmalu zajčka v krempljih.

Tako je koristil ubogi zajček s svojo mastjo lačnemu mucu, a je napravil veliko žalost malemu Poldetu. *Cvetomirski.*

